

V Bruseli 16. novembra 2023
(OR. en)

15231/23

ESPACE 83
CFSP/PESC 1511
CSDP/PSDC 762
TRANS 491

POZNÁMKA

Od: Generálny sekretariát Rady

Komu: Výbor stálych predstaviteľov/Rada

Predmet: *Príprava zasadnutia Rady (konkurencieschopnosť
(vnútorný trh, priemysel, výskum a kozmický priestor),
ktoré sa uskutoční 7. – 8. decembra 2023*

Návrh záverov Rady o riadení vesmírnej prevádzky: súčasný stav
– *schválenie*

I. ÚVOD

1. Na účely zasadnutia Rady pre konkurencieschopnosť, ktoré sa uskutoční 8. decembra 2023, sa vypracovali závery Rady o riadení vesmírnej prevádzky: súčasný stav. V záveroch sa pripomína, že je naliehavo potrebné vypracovať prístup EÚ k riadeniu vesmírnej prevádzky, a uznáva sa, že je dôležité navrhnúť právne predpisy EÚ týkajúce sa vesmíru, ktoré sa vzťahujú na aspekty bezpečnosti, ochrany a udržateľnosti.
2. Predsedníctvo predložilo tento návrh záverov Rady s cieľom zdôrazniť významný prínos riadenia vesmírnej prevádzky k hlavným politickým prioritám EÚ vrátane Zelenej dohody EÚ a digitálnej transformácie EÚ, ako aj autonómneho, bezpečného a nákladovo efektívneho prístupu Európy do vesmíru.

II. SÚČASNÝ STAV

3. Pracovná skupina pre kozmický priestor skúmala tento návrh záverov Rady od 3. júla 2023 na štyroch zasadnutiach.
4. Znenie uvedené v prílohe k tejto poznámke je totožné so znením, ktoré sa rozoslalo po poslednom zasadnutí pracovnej skupiny pre kozmický priestor k tejto téme a ktoré sa uvádza v dokumente 13656/23 REV 1, ku ktorému delegácie nemali žiadne pripomienky. Celkovo ide o vyvážený balík, ktorý by Rada mohla schváliť.

III. ZÁVER

5. Výbor stálych predstaviteľov sa vyzýva, aby potvrdil kompromisné znenie uvedené v prílohe k tejto poznámke a predložil návrh záverov na schválenie Rade pre konkurencieschopnosť na zasadnutí 8. decembra 2023.

Návrh záverov Rady o riadení vesmírnej prevádzky: súčasný stav

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

PRIPOMÍNAJÚC

- A. závery Rady s názvom „Usmernenia týkajúce sa európskeho príspevku k stanoveniu kľúčových zásad pre celosvetové vesmírne hospodárstvo z 11. novembra 2020¹, v ktorých sa uznáva potreba posilneného európskeho koordinovaného prístupu k riadeniu vesmírnej prevádzky;
- B. závery Rady z 21. mája 2021 s názvom „New Space pre všetkých“², v ktorých sa zdôrazňuje, že je dôležité, aby sa pre Európu v budúcnosti vypracoval prístup k manažmentu vesmírnej prevádzky (STM) a smerodajné globálne normy;
- C. závery Rady z 26. novembra 2021 s názvom „Vesmír pre každého“³ a správu predsedníctva o STM⁴, v ktorých sa uznáva význam získavania informácií o situácii vo vesmíre v rámci Vesmírneho programu EÚ vrátane dohľadu nad vesmírom a sledovania tohto priestoru pri ochrane existujúcej vesmírnej infraštruktúry a v ktorých sa zdôrazňuje potreba pokračovať v diskusii o rozvoji manažmentu vesmírnej prevádzky na technickej, právnej a politickej úrovni, ako aj potreba prijímať súvisiace opatrenia;

1 12851/20.
2 8956/21.
3 14307/21.
4 13407/21 + COR1.

- D. spoločné oznámenie Komisie a vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku z 15. februára 2022⁵ s názvom „Prístup EÚ k riadeniu vesmírnej prevádzky – príspevok EÚ k riešeniu globálnej výzvy“, v ktorom sa navrhuje podrobný plán vypracovania prístupu EÚ k STM;
- E. závery Rady z 10. júna 2022⁶ s názvom „Prístup EÚ k manažmentu vesmírnej prevádzky“, v ktorých sa uznávajú strategické výzvy, výzvy v oblasti konkurencieschopnosti a inovácie, ktoré so sebou prináša STM;
- F. spoločné oznámenie Komisie a vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku určené Európskemu parlamentu a Rade s názvom „Stratégia EÚ v oblasti kozmického priestoru pre bezpečnosť a obranu“ (SSSD) z 10. marca 2023, v ktorom sa vesmír uznáva za strategickú oblasť bezpečnosti a obrany a navrhujú sa osobitné opatrenia na posilnenie reakcie EÚ na vesmírne hrozby v kozmickom priestore, z kozmického priestoru a zo Zeme, podporu zodpovedného správania v kozmickom priestore, zlepšenie odolnosti vesmírnych infraštruktúr EÚ, rozvoj vesmírnych spôsobilostí na podporu bezpečnosti a obrany a posilnenie partnerstiev;
- G. závery Rady z 23. mája 2023⁷ s názvom „Spravodlivé a udržateľné využívanie vesmíru“, v ktorých sa Komisia nabáda, aby zaistila bezpečné, chránené a udržateľné vesmírne operácie, a vyzýva sa Komisia a členské štáty, aby sa usilovali o globálne vykonávanie pravidiel a usmernení, ktoré môžu viesť k spravodlivému, bezpečnému a udržateľnému využívaniu vesmíru,
1. UZNÁVA, že je naliehavo potrebné vypracovať prístup EÚ k STM, ktorý prispeje k bezpečnosti, udržateľnosti a ochrane vesmíru, a VÍTA počiatočný pokrok, ktorý sa dosiahol v kľúčových oblastiach vymedzených v spoločnom oznámení Komisie a vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku s názvom „Prístup EÚ k riadeniu vesmírnej prevádzky – príspevok EÚ k riešeniu globálnej výzvy“;

⁵ 6321/22.

⁶ 10071/22.

⁷ 9675/23.

2. VÍTA spoločné oznámenie s názvom „Stratégia EÚ v oblasti kozmického priestoru pre bezpečnosť a obranu“; KONŠTATUJE, že sa v ňom navrhuje pilotný projekt zameraný na preskúmanie synergií s podzložkou EÚ SST Vesmírneho programu na poskytovanie počiatočných služieb informovanosti o vesmírnej doméne (SDA) na podporu reakcie EÚ na vesmírne hrozby; ZDÔRAZŇUJE, že SDA zostáva pod kontrolou členských štátov;
3. UZNÁVA, že je dôležité zohľadniť civilné, ako aj vojenské požiadavky STM a zabezpečiť, aby sa náležite zohľadnili obranné a bezpečnostné aspekty; NABÁDA Komisiu a Európsku službu pre vonkajšiu činnosť (ESVČ), aby s podporou Európskej obrannej agentúry (EDA) a spolu s členskými štátmi pracovali na dosiahnutí tohto cieľa v rámci zavedeného mechanizmu zainteresovaných strán STM s cieľom zaručiť, aby prístup EÚ k STM zohľadňoval potreby všetkých európskych aktérov, a ZDÔRAZŇUJE význam zachovania civilnej povahy, politických cieľov a riadenia vesmírnych programov EÚ;
4. UZNÁVA osobitosti iných oblastí, ktoré sú prepojené s vesmírom, najmä vzdušného priestoru, kde je potrebné zabezpečiť interoperabilitu a koordináciu, pokiaľ ide o prepojenie vesmírnych a leteckých operácií;
5. ZDÔRAZŇUJE význam posilnenia európskej strategickej autonómie prostredníctvom systému SST EÚ pri súčasnom zachovaní otvoreného hospodárstva; PODPORUJE činnosti partnerstva EÚ v oblasti SST, pričom poskytuje analýzu rozpadu vesmírnych objektov, analýzu návratov vesmírnych objektov a služby na predchádzanie zrážkam prostredníctvom kontaktného miesta EÚ pre SST, ktoré od júla 2023 hladko prevzala Agentúra EÚ pre vesmírny program; NAVRHUJE preskúmať úlohu agentúry v oblasti STM na základe činností kontaktného miesta pre SST; VYZÝVA na rozvoj činností na prípravu služieb na znižovanie objemu vesmírneho odpadu a jeho sanácie; VÍTA nových členov partnerstva EÚ v oblasti SST s dodatočnými vnútroštátnymi kapacitami a prostriedkami a NABÁDA ostatné členské štáty, aby zväžili prístupenie;

6. ZDÔRAZŇUJE, že EÚ a jej členské štáty by mali pokračovať v ďalšom zlepšovaní svojich operačných spôsobilostí SST prostredníctvom vývoja na vnútroštátnej úrovni a partnerstva EÚ v oblasti SST, a tým zlepšovať služby EÚ; ZDÔRAZŇUJE význam činností európskeho priemyslu pri optimalizácii siete snímačov, zlepšovaní existujúcich služieb EÚ v oblasti SST vrátane zavádzania európskeho katalógu obežných objektov a využívania nových technológií a v tejto súvislosti VÍTA výskum a vývoj inovatívnych komerčných snímačov SST a vývoj nových verejných a komerčných služieb a údajov;
7. VYZÝVA Komisiu, aby maximalizovala synergie medzi Európskym obranným fondom, Vesmírnym programom EÚ a programom Horizont Európa prostredníctvom svojich mechanizmov strategického plánovania a zároveň zachovala svoje programové priority a ciele; NABÁDA, aby sa v rámci Európskeho obranného fondu a Vesmírneho programu EÚ uprednostňoval technologický prístup s dvojakým použitím, ak je to vhodné a uskutočniteľné, a aby sa týmto spôsobom prispievalo k STM a cieľom SSSD;
8. OCEŇUJE úlohu Európskej vesmírnej agentúry (ESA), najmä činnosti výskumu a vývoja týkajúce sa vesmírneho počasia, objektov v blízkosti Zeme, znižovania objemu vesmírneho odpadu a sanácie vesmírneho odpadu, pričom pripomína význam rešpektovania príslušných úloh a povinností Únie, jej členských štátov a ESA a predchádzania zbytočnému zdvojovaniu úsilia;

9. UZNÁVA, že pri uskutočňovaní iniciatív týkajúcich sa STM nie je potrebné ohrozovať, ale skôr podporovať globálnu konkurencieschopnosť celého európskeho vesmírneho priemyslu vrátane startupov, MSP, spoločností so strednou trhovou kapitalizáciou a veľkých systémových integrátorov; ODPORÚČA posilniť dialóg s európskym vesmírnym priemyselným ekosystémom ako kľúčovou zainteresovanou stranou vo vývoji STM, najmä prostredníctvom fóra Európskej únie pre priemysel a začínajúce podniky týkajúceho sa riadenia vesmírnej prevádzky, a PRIPOMÍNA, že silná spoločná alebo koordinovaná pozícia EÚ na medzinárodných fórach má zásadný význam pre dosiahnutie silného a odolného európskeho vesmírneho priemyslu;
10. VÍTA úlohu, ktorú zohráva Komisia pri podpore členských štátov na účely koordinácie vnútroštátneho úsilia s cieľom zblížiť regulačné aspekty STM EÚ, aby sa pomohlo zabrániť fragmentácii vnútorného trhu; UZNÁVA prácu zainteresovaných strán STM pri vývoji a presadzovaní nových noriem a usmernení na úrovni EÚ a na medzinárodnej úrovni a NABÁDA Komisiu, aby na základe úzkej spolupráce s členskými štátmi navrhla potenciálne stimulačné opatrenia na podporu zavádzania právne nezáväzných nástrojov vytvorených na vnútroštátnej alebo medzinárodnej úrovni, ktoré by mali pomôcť posilniť konkurencieschopnosť európskeho vesmírneho priemyslu;
11. NABÁDA Komisiu, aby spolupracovala s členskými štátmi a v úzkom dialógu s ESVČ na posilnení bezpečnosti, ochrany a udržateľnosti vesmírnych činností v EÚ, a OCEŇUJE iniciatívu navrhnuť právne predpisy EÚ týkajúce sa vesmíru, ktoré sa vzťahujú na aspekty bezpečnosti, ochrany a udržateľnosti, ktoré sa majú zakladať na posúdení vplyvu a konzultáciách so zainteresovanými stranami, pričom sa zabezpečí rovnaké zaobchádzanie a rovnaké podmienky pre všetky európske priemyselné odvetvia a budú sa rešpektovať vnútroštátne právomoci a zásada subsidiarity a v prípade potreby sa zohľadnia osobitné potreby v oblasti bezpečnosti a obrany;

12. NALIEHAVO vyzýva Komisiu, aby predložila výsledky analýzy právnych prvkov a dôsledkov vyhlásenia EÚ o prijatí práv a povinností vyplývajúcich z príslušných zmlúv a dohovorov Organizácie Spojených národov o vesmíre a aby v prípade potreby čo najskôr pripravila návrh na túto tému, a NABÁDA ESVČ a Komisiu, aby naďalej podporovali medzinárodné rozdelenie zaťaženia s cieľom riešiť globálnu výzvu STM prostredníctvom regionálnych príspevkov, pričom by spolupracovali najmä s USA v rámci dialógu medzi EÚ a USA o vesmíre, ako aj s inými tretími krajinami prostredníctvom dvojstrannej a mnohostrannej spolupráce;
13. PRIPOMÍNA, že je dôležité podporovať vykonávanie 21 dobrovoľných usmernení pre dlhodobú udržateľnosť vesmírnych činností, a NABÁDA členské štáty, aby podporovali vykonávanie týchto usmernení alebo vypracovanie nových usmernení podľa potreby v rámci Výboru OSN pre mierové využívanie vesmíru;
14. ZDÔRAZŇUJE významný prínos STM k hlavným politickým prioritám EÚ vrátane Zelenej dohody EÚ, digitálnej transformácie EÚ, technologickej nezávislosti EÚ, autonómneho, bezpečného a nákladovo efektívneho prístupu Európy do vesmíru, bezpečného a udržateľného využívania vesmíru a bezpečnosti a odolnosti; PRIPOMÍNA, že v Strategickom kompase sa vesmír označil za oblasť, v ktorej je čoraz väčšia konkurencia, a UZNÁVA, že naše hospodárstva, spoločnosti a verejné subjekty sú čoraz viac závislé od vesmírnych infraštruktúr a služieb a že vesmír je kľúčovým faktorom pre bezpečnosť a obranu, a ZDÔRAZŇUJE význam zachovania bezpečného, mierového a udržateľného využívania a prieskumu vesmíru pre súčasné a budúce generácie.